СУПРОТНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Независносложене реченице у којима је садржај друге реченице супротан садржају прве реченице зову се **супротне реченице**.

Смијем се, а плаче ми се.

За повезивање простих реченица у супротни однос користе се супротни везници: **а, али, него, но, већ**.

Ја лежим, ***а*** *он ради.*

Није лијеп, ***али*** *је мио.*

Не стојим, ***него / но / већ*** *сједим.*

Постоје примјери у којима се може изоставити везник.

Није грана отпловила, запетљала се у друге гране.

У наведеном примјеру након запете могу се ставити везници *него*, *но* или *већ*.

Однос ових простих реченица у супротној реченици се графички описује на сљедећи начин. Кругови који представљају реченице повезани су водоравном линијом састављеном од двије стрелице супротног смјера које се додирују у средини.

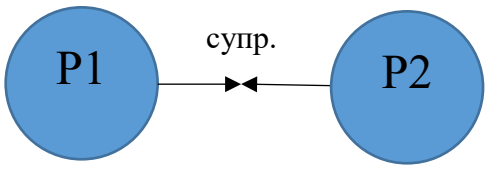

Подврста супротних реченица су **искључне реченице**. У овим реченицама садржај друге реченице се искључује из садржаја прве. Да би се нагласило искључно значење користе се прилози *само* и *једино*.

Сви су радили, а ***само / једино*** *сам ја љенчарио.*

ГРАДАЦИОНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Независносложене реченице у којима садржај друге реченице за говорника и саговорника има већи значај од садржаја прве зову се **градационе реченице**.

За спајање простих реченица користе се градациони везници: **не само... него, не само... већ, не само... но, а камоли, а некмоли**.

Не само... него, не само... већ и *не само... но* су дводијелни везници, што значи да се *не само* користи у првој реченици, а *него / већ / но* на почетку друге реченице. Везници *а камоли* и *а некмоли* се

*Он је **не само** лијеп, **већ / него** је и паметан.*

*Лијеп је сад, **а камоли** у младости.*

Однос градционих реченица се графики описује водоравном линијом коју чине двије стрелице које иду у истом смијеру.

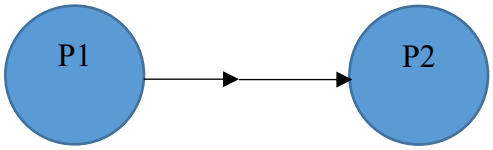

Исходи:

Ученик познаје супортне реченице и везнике који их повезују.

Ученик познаје градационе реченице и везнике који их повезују.

Ученик је способан да препозна и графички представи супротне и градационе независносложене односе.